

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopis naj se izvele frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištevno na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Borba jugoslovanstva.

Iz Budim-Pešte 6. sept. [Izv. dop.]

Naši Magjari so, če mogoče, še večji protivniki Slovanov, nego cislajtanski Nemci. V sedanji borbi turških Slovanov izražujejo svoje simpatije na ravnost za Turke. Naj vernejši izvršitelj magjarskih nakan je Andrassy. Avstro-ogerska državna politika je denes za dve tretjini magjarska in samo za eno tretjino avstrijska. Andrassyju sekundira v notranji politiki Tisza. Žali bog, da Tisza celo hrvatski zastopniki v njegovem preganjanju Slovanov narodov bolj podpirajo nego ustavljajo. Andrassyju bi naj ljubše bilo, da bi magjarski honvedi v Bosno in Hercegovino marširali in Turkom pomagali Slovane zatreti. Sicer pa tudi Andrassy nij original nego se na ono stran klanja, kakor to Bismark hoče.

Jugoslovanska vstaja v Bosni in Hercegovini je zvezo treh cesarjev precej razrahljala. Sedaj se vrši v konstelaciji evropskih velelastij promena, ki bo brž ko ne to-le lice dobila:

Rusija, Angležka, Francozka in Italija na eni strani, na drugi pa Prusija, Avstro-Ogerska in Turčija. Nagli in nenadani preobračaj angleške politike glede vstaje turških Slovanov je kačiprst na prijateljstvo z Rusijo, in to sprijateljstvo ima svetovno važnost.

Angleži niso niti iz simpatij prijatelji, niti iz simpatij protivniki turških Slovanov. Njihovo politiko odločujejo trgovske koristi, in v teh so Angleži naj bolj v Orijentu angažirani. Ker ste se Anglija in Rusija v srednji Aziji pogodili in sprijateljili, si ne morete več na Bosporu neprijateljski nasproti stati.

Francozka je od vojne leta 1870 zmirom s Slovani simpatizirala, kot z naravnimi svojimi zavezniki v kedarnej maščevalni vojni proti popruseni Nemčiji. In zato se je Francozka tudi v orientalnem vprašanju celo na slovansko stran postavila.

Žalostno je za Avstro-Ogersko, da jo je Andrassy v Bismarkovo strugo potisnil. V slučajih katastrofe v Turčiji bo Avstro-Ogerska pri današnji konstelaciji brž ko ne praznih rok ostala.

Hercegovski vstajniki so uže zdavnaj avstrijske zastave proč vrgli, zamenivši jih z zastavami slovanskih barv. Avstro-Ogerska je svojo nevtralnost vstajnikom nasproti slabo držala. Če je ne bi strah bilo Rusije, Anglije in Francozke gotovo še toliko obzirov ne bi imela, kolikor jih še ima. Njene grožnje nasproti Srbiji in Črnej gori, da se brez njenega dovoljenja ne smejo niti geniti, kažejo belodano, kako je Avstro-Ogerska proti vsakemu ojačenju Jugoslovanstva. Ža-

lostno, je, da se v Belgradu in v Cetinji toliko važnosti na te Andrassy-Bismarkove grozaje polagajo, kolikor je gotovo ne zaslužujejo. Treba je, da Srbija ustvari fait accompli. Čvor jugoslovanskega vprašanja leži denes v Belgradu.

Srbija drži osodo Jugoslovanstva v svojih rokah. Srbski narod izpoznava to. Njegov knez je pa v pravem smislu besede ujetnik diplomatov in konzulov. On je v tujem svetu odgojen, ter nema niti pojma o ideji jugoslovanstva. Če se današnji jugoslovanski pokret zaduši, rekli bodo pesimisti, da je najbolje, da se vsi turški Slovani pomohamedanijo, da se Hrvati precej pomagjarijo in Slovenci ponemčijo. Čemu bi turški Slovani še dalje kristjanski sužnji bili, ker jih je v današnji njihovej borbi za kristjanstvo 300 milijonov kristjanov na cedilu pustilo!

Ljubljanski škof

g. dr. Janez Krizostom Pogačar je izdal 6. t. m. na svoje kranjsko duhovenstvo prvi pastirski list ob nastopu na vladsko stolico. Ta list, pravega cerkvenega duha poln, vzbuja občno zadovoljnost celo v protivnih krogih. Zatorej menimo, da je naša dolžnost, da tu ponatisnemo one stavke iz te škofovske okrožnice, katere omenjajo javne ali politične naše zadeve. Posebno nas veseli topla beseda, s katero se novi g. škof za naše narodno šolstvo tako živo zavzema, in ne pogublja šole zaradi onih šolskih postav, ki so nas najbolj razdvajale od „pravne“ stranke in so bile tako krive dolgej borbi mej nami.

Gosp. knezoškof piše kranjskim duhovnikom mej družim: „Z zaupanjem navdaja me to, da prevzamem vodstvo svoje preljubljene domače škofoje. Po dolgoletnem delovanju sem v različnih službah priložnosti dovolj imel, v vsakem obziru si skušen nabirati, ter deželo in ljudi spoznavati. Zato ne pridem med vas ko tujec, ampak ko tak, ki je z Vami živel in z Vami trpel in se uže zdavnaj z vami seznanil. Še Vas je nekaj, ki smo skupaj šolali se in pod vodstvom skrbnih učencikov v bogoslovskem semenišču na visoki duhovski poklic se pripravljali.“

„Najprijaznejše pozdravljam Vas, častiti učenci, odgojitelji in voditelji učeče se svetne in duhovne mladeži; veselo upanje živi v meni, da se nikdar utrudili ne boste v ljubečem potrpljenju in žrtvovanju.“

„Mir tedaj je tista vesela novica, ki jo v službi Gospodovi razburjenemu svetu oznanovati imamo, in z mirom veselje in tolažbo. Ta vesela novica, da se je Bog v Kristusu s človeštvom sprijaznil, je tudi

tista skrivnost, ki je — od vekomaj Bogu skrita — v polnosti časa hrepenečemu človeštvu razodela se.“

„Kaj je uzrok, da vi sami pogostoma bitko pritožujete se, da se v Vaših občinah cerkvi zoprna prizadetja vzbujajo? Ali se — vkljub vsem pravičnim pritožbam — ne bomo vprašali, so li tam, kjer se toliko toži čez sovraštvo proti cerkvi, služabniki cerkve uže vso svojo prijaznost, ki jim je kot poslancem Gospodovim na ponudbo, poskusili — so li razodeli vso cerkvi lastno materino ljubezeu, katera ne objema le zvestih in zmožnih otrok svojih, ampak tudi revne, žalujoče in zgubljene zopet išče, jih tolaži in ozdravlja? Hranite v dnu srca besedo: Kdor zahvalo žeti hoče, mora ljubezen sejati.“ — „Roko na srce! Se li oznanjuje tako, da bi oznanovanje prepričanje rodilo? V ta namen površno znanje ne zadostuje. Oznanovalec evangelja mora jasno in živo zavest o tem imeti, kar veruje, in mora vselej pripravljen biti na odgovor o upanji, ki v njem živi. Če ste, častiti bratje, globoko versko prepričanje v sebi utrdili, če so visoke resnice naše vere nerazrušljiva lastnina vašega duha postale in ste jih z vso ljubeznijo svojega srca objeli, potem bo vaša beseda do src segala in trdno prepričanje in ljubezen do krščanskega življenja rodila. Do tega cilja pa pelje le neugasljiva gorečnost v študijah, ponižno preiskovanje in resno premišljevanje. Pri takem delu, častiti bratje, Vas želim videti.“

„V naših časih se od vseh strani sliši klic: „Vera je v nevarnosti!“ Dobro. Od kod pa prihaja nevarnost? Spominjamo se evangeljske prilike: „Ko so delalci spali, je prišel sovražnik in je ljuliko prisejal mej pšenico.“ Pred ko kamen na druge vržemo, sami sebe vprašajmo: Ni li vera okrog nas zato v nevarnost prišla, ker smo spali, ali — kar je ravno tisto — nepristojnosti počeli? Ko smo brezskrbno se v nemarnosti udali, ali pa z rečmi pečali se, katere se s poslanstvom našim ne strinjajo, je veliko izobraženih cerkvi hrbet obrnilo, ker jih je blišč goljufive prostosti oslepil, ali pa so lažnjivi zaumeni o človeškem poklicu jih na krive pota speljali.“

„Veliki res — kdo bi to tajil — so napredki na polju vede, v naravi in zgodovini in človeški duh je svoje oko globoko v svoje lastno življenje vtupil, da je v korenini njegovi, to je, v misli svojega stvarnika, opazuje. Častiti bratje, mi nemamo uzroka, teh napredkov bati se, veliko več se jih moramo veseliti, ker bodo vsi brez izjeme pričali za Kristusa, če le mi modroslovce, prirodoslovce in zgodovinarje silimo k temu prepričanju. To pa se bo zgodilo, če bomo sami misleči in preiskavajoči na to

polje se podali, vseh dotičnih napredkov se polastili in v duhu, naravi in zgodovini vidljive storili zlate črke, v katerih bodo oni, ki so svete volje, znamenje Kristusa Izveličarja spoznali.“

„Na tem polju, častiti duhovni bratje vsake vrste, boste dela našli toliko, da Vam nikoli pošlo ne bo; pri tej delavnosti svetega poklica Vas bodo ljudje z dopadajenjem gledali in s spoštljivo zahvalo spremljevali.“

„Prvo podlago k pravno-verski omiki mora ljudska šola pokladati, in moja iskrena želja je, da bi Vi, častiti sodelalci v vinogradu Gospodovem, v vsej pomenljivosti razmere spoznali, v katerih se do nje nahajate. Nij res, da bi bila ljudska šola ločena od cerkve; krščanskemu nauku je častni prostor pri šolski uredbi odločen in ravno ta poduk cerkvi sami spada vsled njenega poslanstva. Katehet, kot zastopnik cerkve, tudi duhovne vaje vodi; oba, katehet in učitelj, si v krščanski zastopnosti eden drugemu pomagata pri svetem delu pravno-verske odrede. Cerkev nema samo prav, ampak tudi najsvetejša dolžnost je njena, da se pravic jej podeljenih poslužuje in tako pride do zaželenega upliva. Ona ne more drugače, da male h Kristusu, Božjemu prijatelju otrok, vodi in ljubezen do njega v njihova mlada mehka srca vsaja.“

„Cerkev je pa po šolski postavi naše kronovine še drugačno z ljudsko šolo tesno zvezana in združena. V deželnem šolskem svetu jo zastopata dva uda duhovskega stanu, ki ju cesar na predlog škofov imenuje; tudi v vsakem okrajnem šolskem svetu ima svojega od škofa imenovanega zastopnika; konečno pa je vsak samostojen duhovni pastir sam ob sebi uže ud krajnega šolskega sveta; v mnogih, znabiti v večini šol na deželi, je on tudi krajni šolski nadzornik. Naše stanje je tedaj tako, da v administrativnem, kakor tudi v didaktično-pedagogičnem obziru pri šoli veliko premoremo. Sami torej sodite, bi li prav bilo, ko bi se mi pravice, ki nam toliko upliva zagotavljajo, posluževati ne hoteli?“

„Nikakor bi se ne moglo reči, da duhoven varuje upliv do šole, če šoli hrbet obrača, ali pa n. pr. ponujenega okrajnega šolskega nadzorništva se brani.“

„Častiti bratje! Če ste samostojni duhovni pastirji v fari, boste kot udje krajnega šolskega sveta duša njegova, ako boste le z nebeško ljubeznijo v srcu v njem delovali; kot spoštovani duhovni ne boste samo tega dosegli, da se bo šola pridno obiskovala, temuč upliv boste tudi do učnega reda zadobili in tako mnogv pripomogli k dobremu uspehu. Če ste katehetje, morete najbogatější blagoslov krog sebe razliti. V tem poklicu je Vaša prva naloga pač ta, da oko malih k večnemu očetu, k stvarniku in odrešeniku obračate in v srca ono ljubečo pokorščino zasajate, ki tudi po tem še ostane, ko jo meso in kri britko občutita. Vaša skrb naj bo, s svetnim učiteljem v dobri zastopnosti ostati in z učnimi predmeti, ki njemu spadajo, se seznaniti. Večkrat bo treba nadomestovati ga; če je služba njegova izpraznena, poduk popolnem prevzeti; v krajih pa, kjer urejene šole nij, šole za silo napraviti. Od nekda-

so bili duhovni pastirji prvi odgojitelji ljudstva. Upam, da bo ravno ljubezen do predragega naroda našega Vas gnala, da tudi v prihodnje zvesti ostanete temu svojemu poklicu.“

(Sicer politične barve je samo še sledeči pasus v pastirskem listu, katerega pak nikakor ne smejo nemški listi na svoj nemško-ustavoverski mlin obračati, kakor nekako hoče „N. Fr. Pr.“ od srede:) „Dvojna je oblast, cerkvena in državna, ki naše življenje ureduje; glava prve je od Kristusa postavljena skala, naslednik sv. Petra v Rimu, druge pa cesar po božji milosti, vnuk presvitlih dedov. Na podlagi tega dvojnega reda hočemo edinstvo si ohraniti, ker bomo Bogu dali, kar je Božjega, in cesarju, kar je cesarjevega, ter se eden drugega skušali v dokazih spoštovanja in ljubezni do oblasti od Boga postavljenih.“

Ako bodo odslej tudi kranjska duhovščina in njena javna glasila v tem res krščanskem tonu govorila, potem je sprava in domači mir mej nami Slovenci lehka in gotova stvar; potem z zedinjenimi močmi lahko stojimo v borbi za svojo narodno eksistenco, pa po drugej strani krepkejše delamo za duševni in kulturni razvoj narodov, ki je glavna podloga njegove moči in bitja njegovega; — potem bode slovenski narod čestil ime Pogačar, kakor Hrvat česti in ljubi ime Strosmajer.

Z jugoslovanskega bojišča.

Iz Zagreba, 10. septembra. [Izvirni telegram „Slovenskemu Narodu.“] Po „Obzoru“ došlih vestih se je vstanek v Bosni oživil. Vodja Pecija je z 800 vstaši razpršil Turke Gradiškane, kateri dan in noč prenašajo svoje mrtve in ranjene v svojo Gradiško. Vstanek se širi izpod Broda okolo Dubice in Kostajnice. Vstajniki so sedaj dobro obskrbljeni z orožjem.

Iz Belgrada 10. sept. [Izv. telegram „Slovenskemu Narodu.“] Narodna skupščina odprta. V predstolnem govoru se knez srbski zanaša na modrost sultanovo, da z garantnimi silami (s pomočjo evropskih velevladi? Ur.) umiri pobunjeni narod, i knez bode po mogočnosti skrbel, da se vrne zadovoljstvo. (! — Ta, in zagrebški telegram nam je došel po končanem uredovanju. Ur.)

Iz Sapljeta, 10. sept. [Izv. telegram „Slov. Narodu.“] Bri Blagaju so zaprli vstaši cesto mej Nevesinjem in Mostarom. Na cesti Dubrovnik-Trebinje so vzeli vstaši 20 konj z brašno, (z živčjem otovorjenih).

V zadnjem listu smo omenili pisma, ki ga je pisal naš rojak, vodja Hercegovincev Miroslav Hubmajer, ljubljanskemu prijatelju, faktorju „narodne tiskarne“. Natisnili bi najraje celo pismo, vendar so tudi stvari v njem, o katerih sodimo, da jih pisalec nij za javnost namenil, za to le nekatere reči iz pisma Miroslavljeva, pisanega 3. sept., a v Ljubljano došlega 9. sept.: „Kar se je svetu javljalo o izdajstvu Ljubobratića in Kosta je nesramna laž dveh Srbov, katera mi imamo za podkupljena špijona. Mijo Ljubobratić je bil odšel s Kostom na skupščino v samostan Kosirjevo. Ta skupščina nij nič sklenila, ker se nij moglo dovolj glavarjev udeležiti. Pri odhodu je postavil za glavarje Luko Pet-

kovića in Rade Bajkovića, a jaz sem imel poveljništvo na Drieni. Tri dni je bilo vse mirno v Drienu, jaz sem streljal na kulo in pazil jo s svojimi vojniki, da nij mogel noben Turek ven, noben notri. Četrty dan sem upal, da bode kula naša, ker Turki v kuli nijso imeli vode a jednega ranjenika pri sebi. Da bi bolj gotovo dobil četrty dan tvrdnjavico, splazil sem se bil v četrtej noči s 5 funti dinamita do tvrdnjavice, da jo z njim razbuknem. Turki so streljali in kričali da nijsem mogel blizu. Ob dveh po polu-noči se umirijo in utihnejo, meni so posreči priplaziti se do zida. Tam poiščem tiho prestreljeno prorez in vložim paket dinamita, zapalim zdolaj vrvico, a komaj se užge, suno jeden Turkov, ki je bil menda začul škripanje patron, paket z okna proč, da je 10 korakov od kule daleč odletel. Zdaj nij bilo dobro zame. Iz kule so vsi začeli na mene streljati hakor bi zdvijali, jaz tečem v sredi frčočih krogel po hribu doli, in ubegnem smrti, skoro gotovej. Dinamit je zgorel brez vapeha in jezen sem bil, v toliko nevarnost postaviti se, a brez vspeha.

„V jutranjej zori postavim še straže in se vrnem v samostan Duže in tu je bilo ono kar ste čitali uže o razkropljenji jednega oddelka naše vojske. Stvar je bila tako: „Ko jaz ob 10 uri do poludne dospem v samostan, katerega sem bil pred petimi dnevi zapustil z malo četo, s katero sem obkolil prej omenjeno mejno tvrdnjavico Drieno, bila je naša cela vojska pod vodstvom Luka Petkovića in Rade Bajkovića postavljena na cesti, da pričaka turške kolone, ki se vale proti nam. Mislili so naši, da hoče Turek le pomoč donesti obkoljeni Drieni. Jaz splezam na visoko skalo, da si ogledam našo pozicijo; z mano bil je pisatelj L. od „Wien. Tagblatta“, bivši avstrijski častnik. Ko ogledam vse, izpoznam, da so Turki tako v večini, da je propalo naše mesto Duže in da naša vojska ima ali poginiti, ali pa umakniti se. Predružačiti nij bilo nižešta, kajti pet glavarjev je bilo okolo mene in vsi nijso sveta vedeli: pred nami Turki, za nami prazen samostan. Mi skupimo četo okolo 30 mož in stojimo na svojem prostoru ter držimo Turke toliko časa, da iznosijo naši vso municijo in vse bolj vredne stvari iz samostana in da se uniči vse, kar nij mogoče bilo odnesti. Potem se 30 nas vratimo v hribe in čakamo večera. Zvečer se vrnemo na pot, ki drži do Dubrovnika. — Na tej najdemo kose one velike naše čete, katera bi bila morala čuvati cesto in katera se je, ko je videla preveliko silo sovražnikov pred soboj, v hribe razkropila. Pod vodstvom Trifka Vukalovića bilo je namreč zbranih 50 vojakov, — vzeli so cesto proti Žubcu — to je kraj, na katerem smo pričakovali največjo pomoč. Jaz sem se vrnil na Dubrovnik z 20 Srbi in družimi. Na meji smo orožje pustili vstajcem, da ga shranijo in da ga nij bilo treba avstrijskim stražam oddati. Ko dospem na cesto, vidim dva jezdeca in izpoznam v njih dva svoja tovariša Kosto de Grujić in z njim še eden drugi. Za njima prideta Ljubobratić in njegov brat. Poročam jim o propadu samostana, o razkropljenji naše vojske — to je bila tužna ura. Sedeli smo pri samotnem studencu pod oljkami, ter se posvetovali in naklepali kaj sedaj storiti. — Sklenili smo, to se ve, skupiti zopet čete in vrniti se na bojišče. Pri nas je bilo 5 Italijanov, (gari-

baldijevski četniki) 2 črnogorca, 1 spljetčan, tako, da nas je bilo 13. Hoteli smo v noči vlaziti zopet v Hercegovino. Kar nam doneseta dva naših poročila, da vedo Turki o našem početju, in da nas čakajo, da bi nas vjeli. Odšli smo torej v trdnj na drugi pot čez Sutorino. — Celo dolgo noč smo hodili in dospeli včeraj zopet mej svoje, prekoračivši mejo in ustavili smo se v... Nadejamo se izdatne pomoči iz Črne gore in konečne zmage naše.

„Još nekaj! Kar vi čitate v novinah „Wiener Tagblatt“ o poslednjih bitkah, je istinito, in kar je pisal dr. Meisner v „Deutsche Zeitung“ je tudi istinito. Kar pa druge novine pišejo, je mnogo izmišljenega ali zlaganega. Če mi bo mogoče, da vam več pišem, radostno storim. Pozdravite mi vse prijatelje ude „Sokola“...“

Za vstanek dobre vesti iz Bosne! „Obzor“ ima ta-le telegram iz Jasenovca 8. sept.: „Včeraj je jedna cela kompanija turških soldatov, progonjena od pretežne množine vstašev pribežala čez reko Uno z orožjem v roci na našo stran s svojim zapovednikom.“ — Iz Stare Gradiške pak se istemu listu poroča dan prej: „Včeraj je bila v okolici Dubice huda borba. Turkov je mrtvih 15, vstaša dva. Turška konjica je bežala proti Gradiški, ali druga vstaška četa jo je pri Ogorelici v zasedi počakala in 23 konjikov poubila. V Kozaro-planinu prihaja vedno več vstašev. Turci so preplašeni, in strahovite neusmiljenosti počenjajo in mučijo kristijane, ki jim v roke padejo.“ — Ta poročila kažejo, da vstanek raste tudi v Bosni kljub vsem nemško-turškim vestim.

Srbija morda se vendar ohrabri in v boj stopi. „Vidov dan“ zahteva v uvodnem članku vojno s Turki. Ta članek je velik vtis naredil. Govori se v Beogradu, da srbška vlada samo tako dolgo pasivna ostane, da konzuli svojo konferencijo zvrše.

Zarad bulgarskega vstanka, ki se sedaj razvija, poslano so turške čete v Niš in Vidim, — samo „za vzdrževanje reda“, pravi turška depeša, ki hoče bulgarski vstanek še tajiti.

Poroča se, da vstaši ne sprejmo posredovanja tujih konzulov uže zato ne, ker bi se obravnave imele vršiti v Mostaru, ki je turška trdnjava in bi se dogovarjalo pod pritiskom Turškim. Ako hoče diplomacija imeti posredovanje, naj izvoli neutralna tla pri Nevesinji, Stolcu ali v Zubeih, kder bi se mogle obravnave slobodno vršiti. Tudi nema nijednega poročstva, da bi se pogodbe vstašev kedaj uresničile, ker Turčija do sedaj še nikoli nij izpolnila koncesij, katere je dala vstašem pod poročtvom tujih vlad, nego vselej je še huje zatirala „rajo“. Dalje terjajo vstaši, da naj eventualne koncesije izvrše tuji konzuli, ker Turkom po nikakem nij upati.

Da bi osvobojenje juga od Turkov ne bilo težko, kaže sledeči pregled: V evropske Turčiji je pet milijonov pravoslavnih kristijanov, 540.000 katolikov, 4 milijone mohamedanov in okolo 300.000 drugovercev. Ali od mohamedanov jih večina nij iz prepričanja koran prevzela, nego iz dobičkar-

stva, tako da bi po zmenjeni vladi zopet h krščanstvu pristopili ali kakor Srb pravi, vrgli „krist na se a prase preda se“ (prase: ker mohamedani ne smejo jesti prašičjega mesa). Ako se ti nezadovoljni krščani turški s svojimi pomočniki v Rumuniji, Srbiji, Črneji in Grškeji (vkup 7 milijonov) zedinijo, jih je 15 milijonov prebivalcev, katerim nasproti je le 2 milijona pravih Turkov. Dolgo vendar ti ne bodo mogli gospodovati. — Kakor srbški list „Oslobodjenje“ preračuna, ne more Turčija v Evropo nič več kot k večjemu 142.558 mož in 270 kanonov redne vojske postaviti.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 10. septembra.

Avstrijska vlada je odgovorila na dopis ogerske vlade glede naprave lastne ogerske nacionalne banke. V odgovoru se pojasnjuje še tudi druge strani tega prevažnega vprašanja, razven onih, o katerih se je ogerski finančni minister z zastopniki narodne banke in z avstrijsko vlado do sedaj dogovarjal. Avstrijski finančni minister Depretis omenja v odgovoru uredenja valute, vkupnega posojila 80 milijonov goldinarjev, in kako se bo plačalo, ter se odločno upira zahtevanju ogerske vlade, da bi se morali prihodnji ogerski bankovci po prisilnej veljavi v Avstriji jemati. Obravnave glede ogerske banke in reviziji colne pogodbe se bodo nadaljevale na Dunaji, in bodeta ogerski finančni in trgovinski minister prišla zaradi tega le-sem.

Državni zbor **ogerski** bode svoje delovanje v kratkem končal, zato bodo delegacije sklicane uže 21. septembra. Andrassy pride zaradi tega uže 15. septembra na Dunaj in z njim se vrnejo tudi drugi ministri, ki so bili do sedaj na odpustu. Poslednje dni so se ministri uže posvetovali o tem, kedaj da se skliče državni zbor dunajski in o predlogih, katere bo vlada prinesla v zbor. Najvažnejši bode neki predlog o vredenju civilnega pravnega reda, katerega hoče baje predlagati minister pravosodja takoj v prihodnjem zasedanju.

Vnanje države.

Turška vlada je vrgla poslednje dni mnogo laži-telegramov mej svet, da bi s tem zakrila navarnost, ki jej preti od strani vstašev in Črnogore. Eden teh telegramov poroča celo, da je Server-paša naznanil iz Mostara, da je vstanek uže konec in da posredovanja tujih konzulov celo treba ne bode! A celo „N. Fr. P.“, ki bi v svojem sovarštvu do Slovanov celi vstanek rada v žlici vode vtopila, priznava, da zasedanja vstaši še zmirom vsa važna mesta proti Črneji, kakor Gačko, Gradiño Krstac in vse prehode, ki vodijo v Bosno čez Novibazar, ter da so dobro pripravljeni na napad, katerega namerava Derviš paša od Narente čez Popovopolje proti Trebinju in iz Nevesinje čez Gackem proti Nikšiću na črnogorskeji meji. Turki bi radi predrl čez Dormitor v dolino Tare na Kolašin in Sjenico, da bi se mogli združiti z onimi vojaki, ki pridejo in Makedonije, ker imajo soteske čez Novibazar vstaši v rokah. Toda predno Turki omenjeno linijo forsirajo, jih bode stalo še mnogo truda in krvi!

Francoska vlada je odstavila admiral Roncebresa de la Noury, kateri je v posebnem pisanju zagovarjal monarhijo; postavila je na njegovo mesto admiral Rozea. — To je jeden redkih činov, da se francoska vlada pri svojih činovnicah potegne za republiko.

Italijanska „Perseveranza“ pripoveduje, da bode nemški cesar za tri dni v

Milano prišel, kjer ga sprejme italijanski kralj z vsemi savojskimi princji.

Dopisi.

Iz Trsta 7. septembra. [Izv. dopis.] (Odbor za podporo pribeglih kristjanov iz Bosne in Hercegovine). — Italijanski list denašnji „Cittadino“ priobčuje sledeči oklic: „Ker smo dobili privoljenje, združili smo se in ustanovili odbor v podporo pribeglih bosenskih in hercegovinskih kristjanov, kateri so zapustili, svojo domovino ter iščejo prebivališča na meji avstrijske monarhije.“

Nesrečni čin v jugu zbuja v nas zaupanje obrniti se s prošnjo do vseh brez razločka narodnosti in vere, da nas podpirajo v tem težkem in svetnem podvzetju.

Več tisoč jih je, večidel starčki, žene in otroci ki so čisto brez vsega imetja, kateri prosijo gostoljubnosti in usmiljenja pri avstrijskih narodih.

V podporo snujejo se uže po vsej Avstriji odbori.

Tudi mesto Trst, znano po svoji dobroti, nij moglo izostati, in kdor ve, kako se tukaj nesreče čutijo, ki glavni del človeštva zanimajo upa in je še več zagotovljen, da človekoljubnost mestijanov in prebivalstva tržaške okolice ne bode manjša v tem usmiljenju vrednem trenutju.

Vse bode v korist nesrečnim, vsak majhen pripomoček jim bode v tej veliki potrebi drag. In onim ki se bojujejo in žrtvujejo za domovino, in vero, bode lažje umreti, videčim, da bodo njih dragi ostali našli usmiljenja pri izobraženemu svetu.

Odbor bode denes pričeni sprejemal vsak dar, bodi katerej reči s pridržkom prisvojiti si vseh sredstev da kolikor hitro mogoče svoj cilj dosežemo.

Franc Kalister, Velimir G. Lombardič, Baltazar Mimbelli, Ivan Mičič, Ivan Milovič, Fausto dr. Nakič-Vojnovič, Franc Andrej Pleše, Ivan vitez Vučetič pl. Bieliz.

Domače stvari.

— (Za sirote hercegovinske in bosenske) je sedaj dovoljeno pobiranje. Naj torej precej vsa društva mala in velika po Sloveniji napravijo besede, koncerte, tombole z vstopnino; dalje naj povsod skupaj sedeči prijatelji mej soboj male zbirke napravljajo in ali nam ali naravnost odboru pošljjo.

— (Nunske dekliške šole) v Ljubljani se prično 16. t. m. Zapisovanje je 13., 14. in 15.

— (Narodna čitalnica Zagorska na Notranjskem) napravi v nedeljo, t. j. 12. septembra po polu dne ob 5. uri tombole. Čisti donesek je namenjen na korist stradalajočim Hercegovincem. K tej veselici so uljudno povabljeni vsi udje in drugi rodoljubi.

Odbor.

— (Nesreča.) Iz Krškega se nam piše 7. t. m.: Denes je padel tukaj iz prvega nadstrodja neke hiše 14 letni fant italijanskega zidarskega mojstra Petra, ter se jako poškodoval. Vendar je upati, da ostane pri življenju.

— (Roparski napad.) Piše se nam od sv. Duha pri Krškem 5. t. m.: Denes je šel pošten kmetovalec France Petrič iz Rake, kjer je imel kupčijo, proti domu. Na Raki

je menjal petdesetak. To so nekateri ljudje videli ali zvedeli. Komaj je bil Petrič četrte ure od Rake, napade ga nekaj fantinov, ter ga poderó na tla. Začno mu potem iskati po žepih, a on jim da sam listino, rekoč: „Tukaj-le imate, več nemam“. V listnici je bil pa samo en goldinarski bankovec. Lupeži misleči, da je petdesetak notri, zbeže urno. Mož pa, akoravno zelo stopen, vstane. Reč je potem takoj naznanil sodnji, ki zdaj išče roparjev.

— (Osem romarjev) in romaric, ki so šli v terek iz Istre čez Učko goro na Trsat, je bilo od 12 tolovajev strahovito oropanih vsega denarja, kinča, celo obleka je bila z njih trgana, poroča „Danica“.

— (Od Borovnice) se nam poroča 9. sept.: Pretečeni teden je neki posestnik iz Dol zagrabil na močvirju planinskega orla, v tem hipu, ko se je hotel kviško dvigniti. Razprostone peruti merile so 6 čevljev in 8 palcev. Ponese ga domu, a pogine mu že tretji dan.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, žumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vsučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.
Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.
Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v griu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.
Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.
James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.
Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp. Dr. Angelsteina.
Berlin, 6. maja 1856.
Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najboljše spričevalo.
Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Montona, Istra.
Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni.
Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.
Spričevalo št. 76.921.
Oberimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.
Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.
Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vsučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 3. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bližvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalesscière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.“

Št. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenju.
Št. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanju in hipohondriji.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenju, nespanju in hujšanju.
Št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelj višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznađejni prsni bolečini in pretresu čutnic.
Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tišanju v prsih.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v pušicah a 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbuku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čerovicah pri N. Šnirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzetjih. (219)

Tužci.

9. septembra:

Evropa: Lužar iz Dunaja. — Liso iz Gorice. — Lenk iz Pulja. — pl. Karabec iz Dunaja. — Turk iz Gorice.

Pri Slonu: Blau iz Kaniže. — Ogrinec iz Planine. — Fero iz Trsta. — Ribono iz Dunaja. — Kos iz Selo. — Komar iz Dunaja. — Bataglini iz Zadra. — Zupan iz Poljan. — Lavrin iz Trsta. — Šibar iz Gorenjskega.

Pri Matiči: Matevžič iz Reke. — Zinuti iz Rateč. — Brückner iz Dunaja. — Šubert iz Gradca. pl. Kalhberg iz Dunaja.

Dunajska borza 10. septembra.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70 gld.	45	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	70	„
1860 drž. posojilo	112	30	„
Akcije narodne banke	931	—	„
Kreditne akcije	212	40	„
London	111	80	„
Napol.	8	92	„
C. k. cekini	5	30	„
Srebro	101	80	„

Nadučiteljska služba.

Na narodnej šoli v Vitanji se razpisuje nadučiteljska služba s služnino 600 gl., potem 50 gld. priklade in prostim stanovanjem.

Prositelji, zmožni slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, imajo svoje dokumentirane prošnje pōtem predstavljene šolske gospodske do konca septembra t. l. vposlati krajnemu šolskemu svetovalstvu v Vitanji (Post Weitenstein).

Okrajni šolski svet Konjiški,
dné 20. avgusta 1875.

(295—3)

Predsednik: Haas l. r.

Lekarna Piccoli.

„K angelju“
v Ljubljani.

Aparati za samo-briganje,
pasovi za počene, uretralne in
maternične brizgje.

Anaterinova ustna voda in zobni prašek.

Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból in ustne bolezni, zoper gnjilobo in majanje zob, zoper difteritis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kedor ga enkrat poskusi, dal mu bode gotovo prednost, vzlic vsim enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Esprit de Cologne triple surfins de Paris, 1 flacon 20 kr.

Esprit dto. dto. de Reseda flacon 1 gld.

Esprit dto. dto. de Ylang-Ylang flacon 1 gld.

Elikzir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Franz-ove esence za življenje. Gotovo in skušeno sredstvo proti večini boleznij. Velika poraba je najboljše spričevalo. Vsaka gospodinja bode tako zdravilo pri hiši imela. Cena steklenice z navodom, kako se rabi 10 kr.

Glycerin-Crème. je posebno izborno sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi umivalnimi vodami, lepoticjem in lepoticnim sredstvom, katera so često škodljiva. 1 steklenica 1 gold. (132—99)

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštenu povzetju.

Umrlj v Ljubljani

od 8. do 9. septembra:

Herm. Jama, hči finančnega svet., 26 l., utopila. — Ana Škof, delavka, 31 l., na kronični pljučnici. — M. Lampel, dete delavca, 5 l., na vnetji možgan.

Berite, saj nič ne stane!

Sedemnajstega septembra t. l.

bode v

Nabrežini somenj,

s krojnim blagom, jestvinami, sadjem, vinskimi posodjem, lesom. Kranjci osobito se ne bodo kesali, ako pripeljejo ta dan dosti lesa sem. Zraven je tudi živi somenj z živino. Ker je bil ta somenj zmirom živahen, nadeja se, da pride dosti prodajalcev in kupovalcev v Nabrežino, ki jih vesela in odkritosrčno sprejme.

Nabrežinsko županstvo, 8. septembra 1875.

(303—2)

Janez Caharija, župan.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Za saisono!

Vedno velika in bogata zaloga volnatega blaga za obleke, Rips, Lustre, Diagonal in blago za plaide, stanovitne barve Kosmanoser-berkal, moderna barhenta za oblaci, vrvičasti in piket-barhent.

Najnovejši:
K niker boker in tartif nopé.

Laneno in moderno blago,
garantira za dobro in stanovitno blago,
vse doma izdelano.

Naslov: Fabrikna zaloga in glavna zaloga blaga
pivezdružene goske tkalske konsoje fabrikantov,
Dunaj, Mariahilferstrasse 72.

Pošiljatve vrše se brzo proti poštenu povzetju.
Izgledi zastoj in frankirani.

(301—1)

Lesina in usk „Naslov: Dekar“.